

Υπόθεση C-315/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

29 Απριλίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Högsta förvaltningsdomstolen (Σουηδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

25 Απριλίου 2024

Αναιρεσείουσα:

Nestlé Sverige AB

Αναιρεσίβλητη:

Miljönämnden i Helsingborgs kommun

[...]

Το Högsta förvaltningsdomstolen (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Σουηδία) εξέδωσε την ακόλουθη

ΔΙΑΤΑΞΗ

Πρέπει να υποβληθεί αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, όπως αυτή παρατίθεται στη συνημμένη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως (παράρτημα των πρακτικών).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/128 της Επιτροπής, της 25ης Σεπτεμβρίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 609/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις ειδικές απαιτήσεις ως προς τη σύνθεση και τις πληροφορίες για τα τρόφιμα που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς (στο εξής: κανονισμός 2016/128)

Εισαγωγή

- 1 Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο ζητεί την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, προκειμένου να διευκρινιστεί αν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή αξία και την ποσότητα διαφόρων θρεπτικών ουσιών σε συσκευασίες που περιέχουν τρόφιμα που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς συνιστούν απαγορευμένη επανάληψη των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση ή αν, αντιθέτως, συνιστούν επιτρεπόμενες πληροφορίες που συμπληρώνουν την υποχρεωτική διατροφική δήλωση.
- 2 Τα προδικαστικά ερωτήματα υποβάλλονται στο πλαίσιο υπόθεσης που αφορά απόφαση δημόσιας αρχής με την οποία επιβλήθηκε σε επιχείρηση τροφίμων η υποχρέωση να αφαιρέσει από την επισήμανση πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή αξία και τα πραγματικά επίπεδα θρεπτικών ουσιών. Η απάντηση που θα δοθεί στα προδικαστικά ερωτήματα είναι κρίσιμη για τον έλεγχο του κύρους της εκδοθείσας απόφασης.

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 και την κατάργηση της οδηγίας 87/250/ΕΟΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 90/496/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της οδηγίας 1999/10/ΕΚ της Επιτροπής, της οδηγίας 2000/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών της Επιτροπής 2002/67/ΕΚ και 2008/5/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 608/2004 της Επιτροπής (στο εξής: κανονισμός 1169/2011), περιλαμβάνει κατάλογο ενδείξεων που είναι υποχρεωτικές για την επισήμανση ενός τροφίμου, συμπεριλαμβανομένων των διατροφικών δηλώσεων.
- 4 Το άρθρο 30, παράγραφος 1, προβλέπει ότι η υποχρεωτική διατροφική δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει την ενεργειακή αξία και τις ποσότητες διαφόρων θρεπτικών ουσιών. Κατά το άρθρο 32, παράγραφος 2, η ενεργειακή αξία και η ποσότητα των θρεπτικών ουσιών πρέπει να εκφράζονται ανά 100 g ή ανά 100 ml.
- 5 Από το άρθρο 33, παράγραφος 1, προκύπτει ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η διατροφική δήλωση μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την ενεργειακή αξία και τις ποσότητες θρεπτικών ουσιών εκφραζόμενες ανά μερίδα και/ή ανά μονάδα κατανάλωσης.
- 6 Ο κανονισμός (ΕΚ) 2016/128 θεσπίζει ειδικές απαιτήσεις πληροφόρησης για τα τρόφιμα που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς. Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, εκτός από τις υποχρεωτικές ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 1169/2011, ορισμένες πρόσθετες ενδείξεις είναι υποχρεωτικές για τα εν λόγω τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένης της

περιγραφής των ιδιοτήτων και/ή των χαρακτηριστικών που καθιστούν το προϊόν ωφέλιμο σε σχέση με τις νόσους, διαταραχές ή παθολογικές καταστάσεις για τη διαιτητική διαχείριση των οποίων προορίζεται το προϊόν, ειδικότερα, κατά περίπτωση, όσον αφορά την ειδική επεξεργασία και σύνθεση, τις θρεπτικές ουσίες που έχουν αυξηθεί, μειωθεί ή με άλλον τρόπο τροποποιηθεί και την αιτιολόγηση για τη χρήση του προϊόντος (στοιχείο ζ').

- 7 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 2016/128, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση για τα τρόφιμα δεν επιτρέπεται να επαναλαμβάνονται στην επισήμανση.

Το ιστορικό της διαφοράς

- 8 Η Miljönämnden i Helsingborgs kommun (υπηρεσία περιβάλλοντος του Δήμου Helsingborg) αποφάσισε να ζητήσει από τη Nestlé Sverige Aktiebolag να αφαιρέσει τις πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή αξία και τα πραγματικά επίπεδα θρεπτικών ουσιών (όπως για τα λίπη, τις πρωτεΐνες και τις εδωδιμες ίνες) από συσκευασίες που περιέχουν τρόφιμα που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς. Κατά την εν λόγω υπηρεσία περιβάλλοντος, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 2016/128, δεν επιτρέπεται η αναγραφή πληροφοριών σε σημεία εκτός της διατροφικής δήλωσης, καθώς τούτο αποτελεί επανάληψη των πληροφοριών που περιέχονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση.
- 9 Οι επίμαχες πληροφορίες αναγράφονται στην εμπρόσθια όψη των συσκευασιών. Στο σημείο εκείνο, η ενεργειακή αξία και οι ποσότητες θρεπτικών ουσιών δεν εκφράζονται ανά 100 g ή ανά 100 ml, η οποία αποτελεί τη μορφή έκφρασης που πρέπει να χρησιμοποιείται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση. Για παράδειγμα, σε μία από τις συσκευασίες, που περιέχει 200 ml, η ενεργειακή αξία αναφέρεται σε kcal ανά 200 ml.
- 10 Η εταιρία ζήτησε ανεπιτυχώς την επανεξέταση της απόφασης ενώπιον της υπηρεσίας περιβάλλοντος και στη συνέχεια άσκησε διοικητική προσφυγή ενώπιον του Länsstyrelsen i Skåne län (περιφερειακού συμβουλίου του Skåne, Σουηδία), η οποία επίσης δεν ευδοκίμησε. Κατόπιν τούτων, άσκησε δικαστική προσφυγή ενώπιον του Förvaltningsrätten i Malmö (διοικητικού πρωτοδικείου Malmö, Σουηδία) με αίτημα την ακύρωση της εν λόγω απόφασης. Η εταιρία υποστήριξε ότι οι ανωτέρω πληροφορίες δεν αποτελούν επανάληψη πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση, αλλά προσθήκες που αποβλέπουν στην πλήρωση της απαίτησης του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού 2016/128.
- 11 Το διοικητικό πρωτοδικείο απέρριψε την εν λόγω προσφυγή και το ίδιο έπραξε το Kammarrätten i Göteborg (διοικητικό εφετείο Göteborg, Σουηδία) με την έφεση την οποία άσκησε ενώπιόν του η εταιρία. Τόσο το διοικητικό πρωτοδικείο όσο και το διοικητικό εφετείο έκριναν ότι πρόκειται πράγματι για απαγορευμένη επανάληψη της υποχρεωτικής διατροφικής δήλωσης. Κατά τα εν λόγω

δικαστήρια, δεν ασκεί επιρροή το ότι οι πληροφορίες εκφράζονται με διαφορετικό τρόπο από ό,τι στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση· οι πληροφορίες αυτές καθεαυτές είναι που δεν πρέπει να επαναλαμβάνονται. Ούτε περιλαμβάνουν οι πληροφορίες αυτές, κατά το διοικητικό εφετείο, άλλες πληροφορίες πέραν εκείνων που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση. Επομένως, κατά το διοικητικό εφετείο, δεν πρόκειται για πληροφορίες που πρέπει να αναγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού 2016/128.

- 12 Η εταιρία άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης του διοικητικού εφετείου και ζητεί από το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση. Η υπηρεσία περιβάλλοντος ζητεί την απόρριψη της αιτήσεως αναίρεσεως.

Οι απόψεις των διαδίκων

Η Nestlé Sverige Aktiebolag

- 13 Η εταιρία υποστηρίζει τα εξής. Οι πληροφορίες συνιστούν περιγραφή των ιδιοτήτων και των χαρακτηριστικών του προϊόντος, που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση της ορθής χρήσης του. Η επισήμανση διευκολύνει τους επαγγελματίες του κλάδου της υγείας που εργάζονται σε ένα αγχωτικό περιβάλλον και τους φροντιστές χωρίς ιατρική κατάρτιση να εντοπίζουν το κατάλληλο προϊόν. Δεδομένου ότι οι πληροφορίες παρέχονται ανά μερίδα ή ανά συσκευασία και όχι ανά 100 g ή ανά 100 ml, δεν ταυτίζονται με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση. Η εν λόγω μέθοδος επισήμανσης των τροφίμων που προορίζονται για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς αποτελεί πρακτική που εφαρμόζεται στον οικείο κλάδο σε ολόκληρη την Ένωση και έχει γίνει αποδεκτή σε άλλες χώρες της Ένωσης.

Η υπηρεσία περιβάλλοντος του Δήμου Helsingborg

- 14 Η υπηρεσία περιβάλλοντος υποστηρίζει τα εξής. Η απαίτηση περιγραφής του τι καθιστά το προϊόν ιδιαίτερα ωφέλιμο και ποιες θρεπτικές ουσίες έχουν τροποποιηθεί για τον λόγο αυτό δεν ταυτίζεται με την ειδική επανάληψη της ενεργειακής αξίας ή της ποσότητας μιας συγκεκριμένης θρεπτικής ουσίας. Το ποιες θρεπτικές ουσίες έχουν αυξηθεί ή μειωθεί ή με άλλον τρόπο τροποποιηθεί μπορεί να περιγραφεί χωρίς μνεία της ποσότητας. Πρόκειται για επανάληψη των πληροφοριών, ακόμη και αν εκφράζονται, για παράδειγμα, ανά 200 ml.

Η ανάγκη έκδοσης προδικαστικής απόφασεως

- 15 Στην υπό κρίση υπόθεση δεν αμφισβητείται ότι η εταιρία επισήμανε τα επίμαχα προϊόντα αναγράφοντας την ενεργειακή αξία και τις ποσότητες των διαφόρων θρεπτικών ουσιών ανά μερίδα ή ανά μονάδα κατανάλωσης. Προκειμένου το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο να κρίνει αν η εν λόγω επισήμανση συνάδει με

τις διατάξεις του κανονισμού 2016/128, πρέπει να αποφανθεί αν οι εν λόγω ενδείξεις συνιστούν απαγορευμένη επανάληψη των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση (άρθρο 6, παράγραφος 2) ή αν, αντιθέτως, συνιστούν επιτρεπόμενες πληροφορίες που συμπληρώνουν την υποχρεωτική διατροφική δήλωση (άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ'). Επομένως, το ζήτημα που τίθεται είναι πώς πρέπει να ερμηνευθούν τα δύο αυτά άρθρα και πώς σχετίζονται μεταξύ τους.

- 16 Βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', η επισήμανση πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή των ιδιοτήτων και/ή των χαρακτηριστικών που καθιστούν το προϊόν ωφέλιμο σε σχέση με τις νόσους, διαταραχές ή παθολογικές καταστάσεις για τη διαιτητική διαχείριση των οποίων προορίζεται το προϊόν, ειδικότερα όσον αφορά τις θρεπτικές ουσίες που έχουν αυξηθεί, μειωθεί ή με άλλον τρόπο τροποποιηθεί. Κατά το διοικητικό εφετείο, οι επίμαχες πληροφορίες στην επισήμανση της εταιρίας δεν συνιστούν τέτοια περιγραφή, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνουν περισσότερες πληροφορίες από εκείνες που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση. Η εταιρία υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι οι ενδείξεις αυτές αποτελούν ουσιώδεις πληροφορίες, που συμπληρώνουν τη διατροφική δήλωση.
- 17 Επιπλέον, είναι αληθές ότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, απαγορεύει να επαναλαμβάνονται στην επισήμανση οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή αξία και τις ποσότητες διαφόρων θρεπτικών ουσιών. Τα κατώτερα δικαστήρια έκριναν ότι, λόγω της απαγόρευσης αυτής, οι πληροφορίες που εμφανίζονται στην επισήμανση της εταιρίας αντιβαίνουν στον κανονισμό.
- 18 Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι η εταιρία θα μπορούσε καταρχήν να επιτύχει την πλήρωση της απαίτησης του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', χωρίς να αναγράφει το ακριβές περιεχόμενο, αλλά το ερώτημα είναι μήπως είναι αναγκαίο να διατυπωθεί η περιγραφή με τον τρόπο αυτόν.
- 19 Η επισήμανση των προϊόντων από την εταιρία εκφράζει τις πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή αξία και τις ποσότητες των διαφόρων θρεπτικών ουσιών με τρόπο διαφορετικό από τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εκφράζονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 2, του κανονισμού 1169/2011. Συγκεκριμένα, οι πληροφορίες δεν εκφράζονται ανά 100 g ή ανά 100 ml. Αντ' αυτού, οι ενδείξεις εκφράζονται ανά μερίδα ή ανά μονάδα κατανάλωσης, ήτοι σύμφωνα με τη μορφή έκφρασης που επιτρέπεται από το άρθρο 33, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού. Η εταιρία υπογραμμίζει το γεγονός αυτό στο επιχειρήματός της ότι οι πληροφορίες δεν συνιστούν επανάληψη. Αντιθέτως, τα κατώτερα δικαστήρια εκτιμούν ότι τούτο δεν ασκεί επιρροή.
- 20 Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, είναι δυνατόν να εφαρμοστούν διαφορετικές προσεγγίσεις. Το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί επί των δύο

άρθρων που βρίσκονται στο επίκεντρο της υπόθεσης, ήτοι επί του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', και επί του άρθρου 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 2016/128.

- 21 Ως εκ τούτου, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο κρίνει αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

- 22 Το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο ζητεί να απαντηθούν τα ακόλουθα ερωτήματα:

Πρώτο προδικαστικό ερώτημα: Μπορούν οι πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή αξία ενός προϊόντος και τις ποσότητες διαφόρων θρεπτικών ουσιών που περιέχει, οι οποίες παρέχονται σε σημείο διαφορετικό από τη διατροφική δήλωση, να συνιστούν πρόσθετη περιγραφή των ιδιοτήτων και των χαρακτηριστικών του προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού 2016/128;

Δεύτερο προδικαστικό ερώτημα: Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, αντιβαίνει στο άρθρο 6, παράγραφος 2, το οποίο απαγορεύει να επαναλαμβάνονται στην επίσημανση οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην υποχρεωτική διατροφική δήλωση, η αναγραφή, σε περιγραφή σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', των πληροφοριών σχετικά με την ενεργειακή αξία και τις ποσότητες διαφόρων θρεπτικών ουσιών, όταν οι πληροφορίες αυτές εκφράζονται με διαφορετικό τρόπο αντί ανά 100 g ή ανά 100 ml;